„БРАНИК“ ИЗЛАЗИ
на целом табаку
уторником, четвртком и суботом.

Претплата и огласи
шаљу се на администрацију,
а рукописи
уредништву „Браника“ у Нови Сад.

Уредништво и администрација „Браника“ налази се у кући г. Л. Дунђерског, у дунавској улици бр. 15

Рукописи се не враћају

БРАНИК

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ

ЦЕНА ЈЕ „БРАНИКУ“:
на годину: ф. 12 или 30 дин.
на по године: ф. 6 или 15 дин.
на четврт године: ф. 3 или 7½ дин.

Поједини бројеви стају 10 нов.

ОГЛАСИ
рачунају се 6 нов. од реда ситних слова
За жиг се плаћа сваки пут 30 нов.

Број 18. У Новом Саду, у уторак 10. (22.) фебруара 1898. Година XIV.

Новце натраг!

„И ја сам добио на кортешке цели за свој избор пет хиљада фор.; примио сам их, јер нисам имао услед рђаве године новаца, па мислио сам, кад у другим срезовима могу пити и банчити, зашто не могу и у моме срезу, у ком сам до сада увек једногласно изабран. Данас се наш народ у невољи и оскудици налази, па вратите и ви сви остали владини посланици новац, који сте примили, те да помогнемо гладнима!“ Влада је прошлих избора потрошила на кортешке цели око три милијона фор., који су новац дали они, што су „за почастима и титулама жудили!“

Те је речи у прошли понедељак у угарском сабору изрекао владин посланик Гедеон Рохонци, у чије речи не можемо сумњати тим мање, што је он већ од двадесет година амо непрестано један од највећих владиних присталица био, али који се до сада већ у две прилике — нарочито при регулисању реке Тисе и 1889. приликом дебате о новом обранбеном закону (VI. зак. чл. од 1889.) — истакао својом непристрасношћу.

Приликом регулисања реке Тисе изнео је пред сабор злоупотребе подузимача Хаза и Дајча, а при дебати новог обранбеног закона био је један од оних владиноваца, који нису хтели да гласају за законски предлог, и поред свега тога није му могла странка ништа пребацити. Осим овога познат је као један од првих каваљера у Угарској, који никада није тражио никаква звања, нити милости од владе. Ови разлози потпуно нас уверавају о истинитости речи Гедеона Рохонција.

У монотоној буџетској дебати су ове речи дошле као гром из ведра неба; министар-председник Банфи није се смео у саборници ни показати, сва је владина странка била констернирана и за тај мах до земље поражена. Заиста није ни чудо, кад један из владиног гнезда изнесе тајне пред сав свет, јер му је додијала владина немарност и нехат у садањим жалосним приликама и кад види — као што рече — да сада домовини највећа опасност прети у погледу економском.

То, што је Гедеон Рохонци рекао, није ништа ново; та то већ од поравнања са Аустријом непрестано и врапци цвркућу, али није се до сада никада тако еклатантно доказало, као признањем Рохонцијевим. Та тек не можемо ни помислити, да ће когод сам себе хтети изобличити таким признањем, које је учинио посланик Рохонци, само зато, да владу дискредитује пред народом. Јер и само признање не баца баш најлепшу сенку ни на онога, који је то признање учинио. Ту су други узроци били; то је она деморализација, која влада у владином кругу и којом су окужени сви они, којима посланички мандат служи на корист, а и обрану против својих материјалних неприлика, и која чуда и покоре није могао ево један човек да гледа, те их је морао изнети пред свет, да он о њима пресуди. Имали смо више пута прилике да видимо, како се злоупотребљава имунитет у кривичним стварима. Ено недавно, пре годину и по, председник владиног клуба, барон Фридрих Подманицки је јавно у клубској седници назвао бившег министарског саветника Кашића лоповом, разбојником, и кад га је овај због клевете и увреде части тужио криминалном суду, већина саборска, позивајући се на имунитет и слободу говора посланика, није га издала суду. То је начело вране: једна другој око не ископати. Опери данас ти моју прљавштину, ма се ти упрљао, ја ћу сутра тебе опрати. То начело влада у владиној странци.

Но још је гадније, што се испоставило, каквим се начином долази данас до посланичког мандата, до преставника „народне воље“. Куповање бирачких гласова са владине стране је оправдано, та они су и тако помоћу новца дошли до мандата, они верификују мандате и свију посланика, траже длаку у јајету они људи, који у својим очима имају балван. Ти људи пресуђују о чистоти избора, који су на разне недозвољене начине дошли до својих мандата. То су судије, који су Јудиним новцем дошли до судске дипломе. Продали су понос, савест, само да се могу очешати о ексцеленцијашки скут министара, како би дошли до каква масна залогаја. И то су заступници народне воље! Они решавају судбину читаве државе не разлозима, већ како су у клубу, при тароку решили, гласањем. Догађаји пак, који се у њиховој најближој околини данас збивају, за њих су само удаљена перспектива, која мало утецаја има на њих.

Таким начином изабрана већина потпомаже владу на њеном сваком кораку, дакле она треба да носи и одговорност за сав ред и поредак у земљи, али она то не чини, већ баца одговорност данашњег жалосног стања на опозицију, народности и бог ти зна још кога, а она се чини читавом удесу — невешта.

Па ко је крив, што је углед закона сасвим пољуљан, и што је нестало и искре поштовања према властима? Можемо-ли тражити у другом коме или чему узрок, ако нећемо у извору представника уставних закона, који на тако недостојан начин фалзификују вољу народа? Може-ли бити ко други, осим оног, који је позван, да интересе и права народа очува, а који најбесрамнијим средствима насиља и корупције, представништво народне воље — парламенат — понижава и употребљава на личне користи, а тиме само да се одржи на кормилу? Може-ли други ко бити узрок таковом стању, већ онај, који приморава све државне власти, којима је поверено све добро друштвености, правда, осигурање општег благостања, да против опште воље читавог становништва стварају парламентарну већину, те тиме уједно и себи прибаве одликовања и признања?

Тамо, где је парламентаризам и владавина таким средствима снабдевена, тамо је тешко од народа очекивати поштовање према законима и припознавање угледа власти, то би толико исто било, као кад би се очекивало, да на пустим снежним и леденим пољанама расти палма, мирта и племенито тропско воће. Последице такога парламентаризма су, да народ изгуби веру у свима уставним установама, сам постане непријатељ држави, јер увиђа, да држава нема у себи моралне суштине и да је сва власт и сила против његових интереса, на његову моралну и материјалну пропаст, организована. При таким приликама не може се ни помислити, да би народ тако што иоле поштовати могао. Та болест не може се излечити ни бајонетима, ни крвљу.

То су главне црте садање владајуће либералне странке у Угарској; то је тек само бледа слика деморализације владине странке, коју је изобличио један њен бивши члан, кога владина странка, зато, што је истину рекао, већ почиње болесним да проглашује, како би се сама опрала, но то јој неће поћи за руком. А оним владиним посланицима, који су новцем дошли до својих мандата, можемо само довикнути: Новце натраг, што сте их примили за ваше изборе, а, ако још имате и савести, положите мандате. Данас гладује велики део становништва у Угарској, па ако сви вратите оно, што сте примили за изборне цели, многима ћете глад утолити. Зато новце натраг!

М. П—ћ.

Епархијска скупштина вршачка.

*** Вршац, 7. фебруара 1898.

У четвртак, 5. о. м., одржана је под председништвом епископа Гаврила Змејановића овде епархијска скупштина, која је продужила и завршила свој рад од прошле године. Скупштина је текла мирно и рад је свршен на задовољство свију. Сви предмети, а нарочито извештаји појединих епархијских одсека саслушани су с пажњом и на њих су чињене примедбе по најбољем знању и уверењу. Није било спотицања, — све је решавано мирно и достојанствено.

Чланове, које је у епархијску скупштину изабрала вршачка општина, ни овога пута није скупштина оверовила из разлога, што су ти чланови изабрани под полицајским притиском. О самом току скупштине шаљем Вам овај извештај:

Епископ отвара скупштину говором, у коме је од прилике ово рекао: У скупштину 30. октобра 1897. састадосмо се у зебњи; ви: да ћете у мени наћи противника српске ствари, српске автономије или бар човека, који ће кочити, јер српска публика је свикла, да у владици гледа противника народних права; ја: да ћу јаје нечастивог, које се излегло пре толико година, наћи и у овој скупштини, наћи раздор и мржњу браће, која се раздеше у два табора: радикале и либерале. Хвала Богу, разуверисмо се; нађосмо се као браћа, која ступају у рад, да подигну сјај православља и створимо услове за добро нашег народа. Као тако добру децу поздравих вас ја и ви мене: нађосмо се као добар архипастир и добра паства. Данас нема речи о тој бојазни. И сад вас поздрављам са усрдном добродошлицом; молећи вас, стављам вам на ум и срце задаћу вашу, да приноните свом снагом и вољом, да изведемо, што смо започели, да мирне савести можемо дати рачуна себи, народу, цркви и Богу. Имајмо вере и држимо се ствари: сваки нека принесе самопрегорење, подложимо лични интерес ствари цркве и народа. Све остало сам пре казао. Опет изјављујем: ја вам ни у чему сметати нећу; вољни сте, срчани сте, умни сте, радите по знању и савести, како можете.

На скупштини беше присутних: 51 члан. Мита **Клицин** предлаже да се поднесци пријаве. (Усваја се.)

Павле **Јовановић** предлаже измену и допуну дневног реда. (Прима се.)

Затим се приступило верификацији присутних чланова.

Известилац Др. Милан **Божески** реферише о ствари четворице изабраних заступника вршачке општине. Избор, који је држан 31. јануара о. г., осуђен је држањем публике и немиром. Гласање није текло правилно, јер од 63 скупштинара предато је 64 гласанице. При том избору присуствовала је полицајна власт и гласао је и председник Гренчарски, против чега је протестовано, али је скупштина тај протест stante pede одбила. И у самом записнику о избору је признан факт, да је било полиције у дворници. Верификациони одбор не одобрава овај брахијум, јер је председник требао остати у границама наших автономних уређења (Рескрипт). Нигде нема, да је председник у праву искати брахијум у помоћ. Полиција је угушила јавност, пуштајући само чланове у салу, па је била присутна и за време скупштине у сали. Једногласно предлаже верификациони одбор, да се не верификују изасланици вршачке општине.

Лаза **Везенковић** брани свој мандат и вели, да је при избору настао дар-мар, те је председник на своју руку позвао полицајну власт, али пандури нису улазили у салу, и било је публике у сали. Изјављује, да не проси милости.

Васа **Гренчарски**: Примам одговорност за свој чин. Асистенцију полиције сам реквирирао, јер су неки скупштинари рекли, да неће доћи, ако не буде асистенције; редара није било у сали, а часник је био, али он је члан скупштине. Сам сам гласао, јер сам имао право као председник гласати; гласање беше тајно.

Епископ брани верификациони одбор, јер он је по савести решио. Моли да се оставе рекриминације.

Др. Коста **Хаџи** вели, да би са така мера могла и морала употребити, кад се наше уредбе о том не би постарале. А то није случај. Јер наше уредбе таксативно то обележавају.

Паја **Јовановић**: Верификациони одбор је решио, да се изрази негодовање због оваког поступка вршачке општине, и жеља, да вршачка општина пође путем бољим, где се неће то више дешавати.

Др. Милан **Божески** износи и то као допуну свог извештаја.

Епископ: Присуство полиције је насиље. Скупштина је ту, а не треба цела општина да долази на скупштину, да она утиче на рад скупштине. И то је насиље. Ја бих осудио зар и строжије поступак председников. Али питам: у колико је асистенција утицала, у колико је било насиља? Насиље је, ако је асистенција утицала, да скупштинар не врши своје право, али ако је она само пазила на ред, — да баш очува право скупштинара — то није насиље. „Ни по бабу ни по стричевима“ — али Србин не суди тако, него ни по Богу, већ по себи. То је рана, која терети моју душу — те се бојим за Српство. Видимо, да у Вршцу постоје две струје. Ја не припадам ни једној — али хоћу да судим по божјем. Ако се председнику може пребацити, и он може с правом прекор добацити провокантима. — Предлажем, да ту ствар не решимо данас, јер треба чути и другу странку, те да одредимо истрагу тог случаја. Хоћу да сачувам обе стране од даљих заједевица. Хоћу, да у Вршцу једаред наступе боље прилике.

Мита **Јовановић** је за то, да се не да право ни једној ни другој странци; само да није било полиције — ову скупштина не може одобрити.

Епископ: Жалосно је и није требало бити, но руљи на треба дати маха. Где је така узрујаност, као што се прича да беше о том избору, није искључено, да се и рука метне на човека. Извештен сам, да је 30. јануара било публике, која је говорила: „То је из двора, те ћемо кроз пенцер!“

Др. Славко **Милетић** је такође за то, да се одреди истрага, али се ограђује, да је била снована нека акција.

Пошто су још говорили др. Б. Илић и известилац др. М. Божески, примљен је са 40 гласова предлог верификационог одбора. Затим је усвојен предлог вериф. одбора, да се изјави негодовање због догађаја у вршачкој црквној општини. Усвојен је пословник епарх. скупштине са изменом М. Клицина код § 15. и допуном Јанковићевом код § 28.

На реду беше извештај о стању епархијског фонда. Ту је примећено, да су књиге такове, да се не може да испостави стање фонда, н. пр. нема прегледног списка о интеркаларним сесијама, од којих је требао утицати приход у епарх. фонд. Противно § 7. сваки је водио рачуне, само не ревизор! Није вођена нотица о § 8. статута о фонду. Испоставио се мањак од 4805 ф. 47 нов., од којих је пријављено у масу пок. епископа Нектарија на 1046 ф., а треба још учинити пријаву за 3758 ф. 47 н. Управа није водила рачуна о § 3., јер је издала 500 ф. у св. Савски фонд. Према § 10. требало је правити прорачун, а по §. 11 закључне рачуне — а свега тога није било. Предлаже се: 1.) Да се изјави жалење, да се могле десити оваке неисправности у самој управи; да се 4805 ф. 47. нов. против Нектаријеве масе утера; 2.) Нека се упути управа епарх. фондова, да се строго држи правила, 3.) Да се интеркалар сесија испостави, и да они, који су приход од тих сесија неправилно уживали, врате у касу; 4.) По приложеном предрачуну да се реши питање плаћања дневница.

Ти су предлози примљени, и решава се, да се од сада члановима епархијске управе даје 3 фор. дневнице, кад долазе у седнице.

Како подне већ беше прошло, епископ прекида седницу и заказује продужење у 2 сах. по подне.

У заказано време **епископ** отвара седницу. — На реду је извештај епарх. конзисторије. (Чита се.)

М. **Клицин** примећује, да се не могу из извештаја дознати све прилике и узроци, који су кочили рад, али ни кривити не смемо кога. Јер кривица је у том, што се епархијска скупштина толико дуго (10 год.) није састајала, даље за то се време изменило пет бележника. Кривимо систем. Прошла је скупштина решила, да се сваке године састаје, дакле моћи ће се конзисторија бацити на појединости. Мисли, да ваља примити извештај у начелу са примедбом, да је непотпун и са жељом, да буде у будуће тачан, а то ће бити, ако би се скупштина редовно скупљала. Даље предлаже, да скупштина донесе одлуку, да се шематизам бар сваких пет година редовно издаје. Треће, примећује, да се конзисторија тужи на световњаке, да не долазе у седнице. Предлаже, да скупштина решењем мете на душу члановима ту дужност.

Капетан **Ђурић**: Овај извештај не представља слику конзисторијина рада, али то тумачим из човечије слабости, јер нико не воле зло о себи да каже. Али само у стварној критици лежи напредак нашег живота. Конзисторија је решавала по 44 предмета у краткој седници од 2—3 сата. Ја сам дознао, да се то овако ради. Оптужба се шаље на изјашњење оптуженом, за тим се можда изашље истрага, али тај записник више не види оптужени, већ бележник добије налог, да предлог о ствари донесе и одмах и предлог за одлуку. Пошто није могуће, да чланови ствар изврде, не остаје им ништа друго, него да приме предлог епархијског бележника. То није тачан судски ред. Даље у извештају нема извештаја о евиденцији тужених и решених ствари. Има случајева, да 8 месеци тужба лежи нерешена а тако исто и призиви. Тако се не сме радити. Желим, да скупштина упозори конзисторију на тачнији рад.

Др. Бр. **Илић**: У извештају није истакнуто неколико начелних питања. За судски поступак важи конзисторијална система. Поређани су случајеви, где мора бити редован, а где сумаран поступак. Знам да је једном конзисторијални фискал повукао оптужбу, а конзисторија је ипак мериторно расправљала и пресуду доносила. Треће, увукла се рђава пракса: Кад се нешто мериторно решило, не може се исти предмет износити поново идућој седници. Треба да се трудимо, да се формални поступак чува и одржава. Молим да се напомене моје уваже.

Паја **Јовановић** допуњава предлог М. Клициног тиме, да се упути конзисторија да свој пословни ред састави.

Епископ: Предлог Клицина није ми чист и јасан. Жеља је, да буде што опширнији извештај. Мислим да то треба прецизирати; ми би морали таксативно казати: Ово и ово мора ући у извештај. Морам замолити, да узмете у обзир тежак положај садашње конзисторије при састављању извештаја. Немамо извора: Нема записника, en masse фале акта из архиве. Од како сам ја овде, старамо се, да суд што праведнији, а поступак што бржи буде. Ако се нека ствар одуговлачила, то је било у оскудици времена. Кад сам дошао амо, као мандатар, био сам пун ревности и настојао сам, да сваки суд што исцрпнији буде. Не да се тако лако искоренити зло, које се годинама увукло. Док сталних референата не буде, неће бити рада. Моје би мњење било, да протојереје у центрум доведемо као референте и на њихово место да се метну протонамесници. Г. др. Илић има право. Како је јадна консисторијална система и како је мора сваки Србин осуђивати као и декларативију! Да после решења које ствари опет иста ствар дође на тапет, то бива, јер међу тим може што ново придоћи. То што ви желите, биће. Ја сам бар вољан томе. Буде-ли неправде, има виша инстанција, тамо ће се лека наћи

Ђока **Петровић** вели, да се кад тако ствар стоји, онда не замера народу, е није дорастао за автономију, јер ево видимо да и саме власти не врше уредно своје послове.

Епископ: Ми можемо то сажаљевати али ако хоћете да укажете на кога, ви уприте прст, па кажите: овај и овај је крив. Стоји архива сваком на расположењу.

Др. Лаза **Ненадовић**: Треба у извештају именовати бар те случајеве, који су извели несагласност међу нижим и вишим властима, међу властима и јавним мњењем. На сам извештај примећујем: Конзисторија каже, да је све учинила за обрану против назарена. Међутим ми не знамо ни о каквој мери. Пошто је назаренство опасност и за цркву и за народност нашу, предлажем, да конзисторија тачно испита узроке постанку и ширењу назарена, па да поднесе предлог за мере против њега. Ја овом приликом прихваћам мисао г. епископа, изречену прошле скупштине, да се оснивају друштва честитости и морала по свима местима, јер ће се у њима живом речју и књигом подићи дух у нашој црквеној заједници, где нас сада, сем шупљих фраза и форме, не веже никаква заједничка мисао. (Прима се с одобравањем).

Трифун **Живковић** покреће ствар бившег баваништанског свештеника Николе Марковића, кога гоне. Моли да овај избору буде припуштен.

Епископ: Нико га не гони, сам се удалио с пута, и сам је отумарио у свет. Његови је ствар у току и није решена. Нека се сутра стави пред конзисторију и биће му суда. Што се тиче римокатолика, неће се ни скупштина упуштати у то, да упућује конзисторију, да га репонује.

Извор назаренству није тешко наћи. Био сам у Крушедолу, па чујем из Прњавора и села: Бога, Богородицу и крст, пост, оца, матер. У назарена је богобојазљива душа, па кад чује то, он не остаје. Не треба се одмах обраћати на конзисторију, него и рескрипт упућује општине на то. Сваки лично треба да сузбија неморал. Изволите настојати, да се живи у духу православне цркве, примером претходити, да народ иде у цркву, скинути капу пред крстом и пред иконом се поклонити. Али кад видим, да интелигенција не иде у цркву, онда ја кажем: Ти, интелигенцијо, не чиниш ништа за народ. Захтев је оправдан и моја жеља се клони на добро нашег народа. Иницијативу за сузбијање назаренства ће конзисторија учинити.

Др. М. **Божески** моли, пошто је ствар Марковићева у току, да се чује, које је данашње стање те Марковићеве ствари, и за што је он дигнут из Баваништа.

Епископ: Тешко ми је дати извештај, али изволите доћи мени, ја ћу вам акта показати. Премештен је у Дубовац, но он није хтео решење конзисторијално ни примити. Кад се вратило решење, молио је допуст на основу свог нервозног стања. Кад лечничка сведоџба каже, да је јако нервозан, ја не узимам на душу, да му допустим да приступи светињи. После мог решења он је отишао у свет. Молим, да ви свештеника мог пустите мени, неће му се десити неправда. Марковић је био познат са ревности своје — али допао је суда, проглашен је невиним, и ја сам га прихватио и од последица сачувао.

Др. М. **Божески** узима на знање ванредно лепу сведоџбу, коју је г. епископ дао свештенику Марковићу.

Затим се прешло на извештај административног одбора.

Капетан **Ђурић** примећује, да је неправилна пракса заступства, кад у црквеној општини неред завлада. §§. 33. и 52. рескрипта не познају заступство. Законодавац је казао, да заступство може само текуће ствари решавати, а не да делокруг скупштине и одбора врши. Предлаже, да се свуда заступство замени законитим стањем. -- Др. Б. **Илић** тражи, да се заступству даде делокруг одбора, а не и скупштине и да се скупштина што скорије попуни.

Епископ се слаже с тим.

Капетан **Ђурић** преиначује свој предлог у том смислу, да се заступству даде делокруг само одбора и да се избори испишу за два месеца.

Тај предлог је потпомогао и епископ, те се решава, да заступство не може више трајати од два месеца.

М. **Клицин** вели, да има неколико сметњи правилном раду наших црквених општина: Рескрипт каже, да треба да се обнавља трећина скупштинара сваке друге године. Нека се у конзисторијалној писарници набави списак општина, па да се види, кад је време да се која обнавља. (Прима се.) Даље: колики треба да је број скупштинара, у општини? Неке општине рачунају и одборнике. Предлаже, да се по овој наредби преудеси устројство црквених скупштина. Треће: верозаконски принос је установљен за дотацију свештеника. Данас то није потребно. Треба скупштина да уништи тај прирез — т. ј. да се обрати за то сабору. (Прима се.)

Епископ: У исто доба, кад се одузео Сириг од бачког епископа, те припао свима епископима, установљен је и овај прирез — а у сврху издржавања епископа.

Паја **Јовановић** вели, да Сириг толико даје, да није потребан прирез.

Извештај школског одбора.

М. **Клицин** предлаже, да се способним учитељима установи минимум плате од 300 ф.

Епископ: Не 300, него на 400 фор. — (Прима се.)

Мита **Јовановић** предлаже, да свештеник даде попис деце за школу, па да се мотри за тим, да и та деца иду у школу. Златици прети опасност због немања здања за школу. Да се даде каква припомоћ.

Прота **Стојадиновић** вели, да постоји наредба, да свештеник изда школској власти списак за школу обавезне деце.

Др. Л. **Ненадовић** предлаже, да се и средства за учење набаве потребитим школама. (Гласови: Нема новаца!)

Д. **Радуловић** вели, да је томе, што јадно раде наше школе, кривица у оскудици спремних учитеља. Предлаже, да и школски одбор свој пословник изради и поднесе идућој седници скупштинској.

Паја **Јовановић** примећује, да школски одбор то није дужан чинити. (Прима се Радуловићев предлог.)

На реду је извештај о избору епархијског ревизора.

Паја **Јовановић** тражи, да кандидациони одбор учини предлог одмах и у погледу ревизора и у погледу попуњења два места у административном и школском одбору.

М. **Клицин** јавља, да административни одбор извештава, да има 9 компетената на ревизорско место. Постоји правоваљан статут, по ком ревизора бира пленарни административни одбор, за то је решио замолити скупштину, да се изјасни, да-ли придржава своје решење, да сама бира, или не, те према томе да-ли укида пређашњи статут или не? (Гласови: Да бирамо!)

Епископ вели, да је статут донесен 1888. г. и њега је узео саборски одбор на знање. Да не би обишли највишу власт, чије је мњење било, добро би било да се уздржимо од извршења закључка, док саборски одбор не узме на знање наш закључак, па тек онда да бирамо.

Др. М **Божески**: Право бирања је тако неоспорно право скупштине ове, да се не може обзирати на то, да-ли ко може то одобрити или не. Пошто је епархијска скупштина изрекла, да се сваке године састаје, није нужно да преноси на другог то право.

Решава се, да скупштина задржава себи прво избора и одмах се приступило избору.

Епископ: Који су вама драги к мени су мили. Нећу да знам о протекцији, али да будете опрезни при избору. Што је речено о канцеларији, као да ми је из душе говорено. Мене боле, што немам данас прегледа о стању моје епархије. Кривица је и до општина, што не шаљу поднеске уредно. Код најбоље воље не може један човек вршити тај посао. Молио бих, да се ревизору дода једна припомоћ, док се не изради, што иште интерес цркве наше и не расчисте заостале ствари.

Пошто је још примљен предлог епископов, да се конзисторијални бележник не бира стално, приступило се избору.

Изабрани су (тајним гласањем): За ревизора: Милош Станковић (32 гласа), бележник из Рајића.

По предлогу Павла Јовановића остављено је епарх. административном одбору да реши, колико и од куда да се награди помоћник ревизорев.

За привременог епархијског бележника једногласно јереј Димитрије Јанковић, досадањи бележник.

За фискала једногласно Др. Коста Хаџи.

У административни одбор су изабрани поп-Малушев и Др. Славко Милетић — једногласно. — У школски одбор: Пера Милић капелан и Др. Бранко Илић — једногласно. —

Пословник административног одбора узима се на знање.

Међу поднесцима беху ове ствари:

1.) Досадашњи фискал Јорговић, моли ремунерацију („Abfertigung“). — По препоруци епископовој одобрава се 150 фор.

2.) Срп. прав. општина Маргита осуђена је да плати 5000 фор. Романима; адм. одбор је допустио, да се подигне зајам на сесију свештеничку. Општина у Маргита обратила се ради зајма на народне фондове, али до сад још нема решења — а рату треба платити. Епарх. адм. одбор предлаже, да скупштина одобри зајам из епархијског фонда са осигурањем на сесију пароха, а са 5% на амортизацију.

Епископ: Романи небратски поступају с нама. Јадно је стање Маргићана. Народни фондови имају својих правила — ишту дугу процедуру, а ово је пред врати. Препоручујем ову помоћ.

Не морамо им дати 5000 фор., него у опредељеним оброцима, како они плаћају, а накнаду имамо на сесије. (Прима се.)

Решено је, да се упути адм. одбор, да установи начин отплаћивања од стране маргитске општине и да ликвидује сваку рату, коју општина има платити.

3.) Василије Богосављевић моли, да се ван крепости стави одлука административног одбора, по којој свештеници, који заступају пароха у месту, не уживају од парохије ништа.

Епископ мисли, да је право, да такав свештеник ужива бар половину сесије.

Паја **Јовановић** вели, да тај предлог епископов стоји у складу са статутом епархијског фонда.

Цвејанов тражи, да се иште од политичне власти, да мора дати подвоз свештенику, који са стране долази да администрира парохију.

Епископ је противан томе велећи, да се не сме дати да народ са црквене службе осећа неки терет.

Одобрава се молба Богосављевићева.

Затим су поднесени ови предлози:

1.) Капетан **Новаковић** износи предлог, како да се плаћају стари дугови?

а.) Да се ти дугови бескаматно отплаћују.

б.) Да се саборски трошкови сваке године тачно утерују.

в.) Да се приволу општине, које нису хтеле плаћати, већ су ренитентне остале. — Прима се а. и б.) тачка, а после краће дебате в.) тачку Новаковић повлачи.

2.) Саборски Одбор не признаје избор сталног архивара.

Епископ мисли, да адм. одбор треба ту ствар да доведе у ред. (Прима се.)

3.) М. **Клицин** предлаже, да скупштина закључи, да адм. одбор састави предлог о уређењу епархије, поднесе пре сабора скупштини па да се поднесе сабору. (Прима се.)

4.) Др. Б. **Илић** мисли да треба упутити црквене општине, бар оне, које немају свог фискала, да се у парницама имају обратити на епарх. фискала.

Епископ: О парницама треба да води рачуна адм. одбор.

М. **Клицин** предлаже, да скупштина моли сабор, нека утврди, колико треба да траје мандат епарх. скупштине, а дотле да ова задржава себи мандат за 3 године дана. (Прима се)

Др. Лаза **Ненадовић** предлаже да скупштина упути админ. одбор, да извиди стање манастира, узрок пропасти и донесе предлоге, како да се поправи то стање.

Епископ: Испитати узроке је нова ствар, а помоћи се не може. Административни одбор и тако прегледа рачуне а и Саборски Одбор то врши — а недавно су и прегледали манастире.

Др. Лаза **Ненадовић** остаје при свом, јер поред свег тог надзора пропали су манастири — дакле ма морао признати и неповерење том надзору, треба изаслати комисију, која ће свакако допунити извештај изасланика саборског одбора.

Епископ вели, да не може то стање нико поправити, јер се калуђерско добро сматра за пусто масло. Дајте их народу — и нестаће манастира. Нема ни права скупштина, да се у ту ствар меша.

Др. **Ненадовић** и **Епископ** долазе у врло живу конверзацију — после чега Др. Ненадовић повлачи свој предлог.

За оверовљење записника бирају се поп-Малушев, др. Славко Милетић и др. Б. Илић.

Ђорђе **Петровић** захваљује епископу као председнику, што је и овог пута поздравио са лепом добродошлицом скуп и што се рад развијао у правилном току.

Епископ праштајући се меће на срце свима, да се старају за добро цркве и народа, нека сваки поради, да се раздор у народу стиша, а сваког родољуба прва дужност треба да буде, да успостави добар одношај међу свештенством и народом. Ко то учини, осветиће Косово.

Скупштина се разишла уз усклике: Живео епископ!

СУЗА НАД ОТВОРЕНОМ СКРИЊОМ
Митрополита Михајила

на сред београдске саборне цркве на дан погреба.

Веле да си умрьо, да те више нема; наша веља славо, наша права дико — јели владико? Зар за то, што си склопио очи, да санак боравиш и прекрстио уморне руке, да их опоравиш? Та радио си више, но што је могла да поднесе слабачка снага твојега тела, па ко да ти замери што си легао да отпочинеш?

Ал' народ, вичан да чује благу речцу са усана твојих, као у мравињаку тиска се око твојега одра, испиње се, да врелим пољупцем целива десницу ти свету, па, смотрено пази да те не пробуди, ма да силно жуди за беседом твојом.

Ох, је-ли ово санак или је јава? — ћутање ми твоје крвцу замрзава. Та још ми те претежак санак грли, радишо врли!

Доста си спавао три бела дана и три црне ноћи, па сад отвори очи, нека се као обично смеше пратећи медене речи са усана твојих. Ал' на твојем лику самртна бледоћа још је непомична авај нама тужним, старино дична!

У нами се срце леди од ужаса — са црна гласа, који се муњевитом брзином пронео широм света српског и словенског,

те смо похитали, да још једном видимо српско драгоцено благо, али јаох нама, стигосмо касно, дођосмо занаго.

Тебе више нема, то нам је јасно, али што ће твоје дело красно, коме си га у аманет дао? Тешко нама — јао!

Прими ову једну сузу са дна душе, јер хитају многе друге да ме гуше.

А. П—вић.

Зола пред поротним судом.

Сензационалан моменат у Золиној парници наступио је десети дан расправе, 5. (17.) о. м. Пуковник Пикар, одговарајући на питања одветника Лаборија, сумњичио је опет мајора Естерхазија, да је само он могао начинити бордро, који се Драјфусу приписује. Каже, да је Естерхази двапут био у стрељачкој школи, а трећи пут у табору шалонском, где се распитивао о мобилизацији артиљерије.

Генерал Пеље јавља се за реч и вели: Хоћете светлости! Добро! У ратном министарству су имали апсолутан доказ о кривици Драјфусовој. Ја сам видео тај доказни спис. Тада нам је стигла белешка: „Ако дође до интерпелације о афери Драјфусовој, не говорите ником о односима, што смо их имали с тим Чивутином.“ Уз ту белешку без потписа ишла је и посетница, на којој се налазио очигледно уговорен знак, као и на белешци. Генерал Боадефр потврдиће та факта. (Велико узбуђење.)

Лабори: То је сасвим нов факт. Покажите нам тај спис, па ако је Драјфус крив, ми ћемо се покорити. Радило се о миру или рату, не треба да се бојимо, г. генерале, с таким официрима, какав сте Ви.

Ген. Пеље захтева, да се преслуша Боадефр и шиље свог аћутанта, да зове Боадефра. Генерала нису могли да нађу, те одгоде седницу. Напољу је публика одушевљено клицала Пеље-у, а један генерал га је плачући пољубио.

Сутра-дан, 6. (18.) о. м. се са запетом пажњом чекало, шта ће казати ген. Боадефр. Овај је сасвим потврдио речи Пеље-ове и додао је, да не може више казати, него што је Пеље казао. Окренувши се затим поротницима, рече генерал: „Господо поротници! Ви сте овде народ, Ви морате имати поверења у вође војске; немате-ли га, реците, па ћемо знати, шта нам ваља чинити.“ — Лабори хоће да протестује и да ставља питања, али председник му оборо забрањује то. Председник наређује, да се зове мајор Естерхази. Председник га пита, зна-ли он што год о бордро-у? — Естерхази вели, да га овде сад опет оптужују, њега, који нема овде саветника ни адвоката. Изјављује, да ће суду одговарати на питања, али Золи и његовом бранитељу неће.

Алберт Клемансо ставља Естерхазију сто питања, али овај стоји немо, и мрко гледа у Клемансоа. Најпосле га пита, је-ли имао односа са немачким војним аташеом Шварцкопеном? — Председник не допушта то питање. — Клемансо: Зашто не, кад се ради о том, да се дозна истина? — Пред.: Јер има нешто, што стоји више, а то је част војске и сигурност земље. (Бурно одобравање.) — Естерхази одлази, не одговоривши ни па једно питање.

Расправа је затим одгођена.

Естерхази је чуо био, да ће га Клемансо на расправи назвати шпијоном. То га је толико разједило, да је понео на расправу у суботу револвер и претио је, да ће Клемансоа на место убити у судници, ако изусти реч: шпијон. Генерал Пеље му је једва одузео оружје. Естерхази је изјавио, да ће после парнице изазвати Клемансоа на двобој с пиштољима, од којих ће бити један пун, а други празан, а пуцаће се с 10 корака. „Један од нас мора остати мртав!“ завршио је мајор, дрхћући од једа.

У суботу, 7. (19.) о. м., суочили су Пеље-а и пуковника Пикара, који је дошао у униформи. Пеље, показујући на Пикара, чудио се, како тај човек још да носи часну одећу француског официра, кад је три генерала окривио, да су фалзификатори.

Пикар вели, да је то потвора; није пребацио генералима фалзификацију, него тврди, да се они забунили! (Вика.)

Затим је најглавнији сведок био књижевник Анатол Франс, који држи, да је Зола у овој ствари поступио bona fide.

Пошто је преслушано још неколико сведока, који су сведочили Золи у корист, прекинута је расправа.

Држи се, да ће се у среду завршити поступак, и онда долазе пледојери.

Лист „Франш Комте,“ који излази у Бесансону, пише, да је Драјфусов синдикат досада потрошио 10 милијона франака не би-ли спасао Золу и постигао ревизију Драјфусове парнице.

Политички преглед.

— **Немири у Арбанији.** Из западне Арбанашке јављају, да је тамо било сукоба између хришћана и Арбанаса, и да су се појавили доста озбиљни немири.

— **Турска и Грчка.** Грчки посланик у Цариграду, кнез Маврокордато, обратио се посланицима великих сила са молбом, да пораде на порти, да се турска војска повуче из оних места у Тесалији, која је заузела после потписа уговора о миру, те да се тако избегну сукоби између турске војске и народа. Посланици обећаше, да ће радити на томе код порте.

— **Гувернер Крита.** У службеним цариградским круговима говори се, да су у Цариграду одустали од наименовања привременог гувернера за Крит и да се воде преговори, да две велике силе оставе аутономију и уреде ствари на острву. — Султан је предложио Каратеодори пашу, посланика у Брислу, за гувернера Крита, али су велике силе тај предлог одбациле.

Новости из места и из народа.

Нови Сад, 9. фебруара 1898.

— **Депутација код краља.** У своје смо време јавили, да ће представништво вароши Новога Сада одаслати Његовом Величанству депутацију, да моли за дозволу, да се нова судска зграда може подићи на земљишту старог шеталишта новосадског, које спада у рајон петроварадинске тврђаве. У четвртак у 11 сати пре подне примио је краљ у Будимпешти ту депутацију, коју је предводио вел. жупан Виктор Флат, а чланови јој беху новосадски посланик Јулије Рохоњи, градоначеоник Стеван Поповић-Пеција, опат Ђорђе Копер, Фрања Брук, др. Карло Кон, Јован Слави, Јосиф Ковачић, Едмунд Брунер, Ђока Мијатовић и др. Александар Немеш. Његово Величанство је милостиво примило депутацију, чијег је сваког појединог члана дао Себи засебно приказати. Краљу је предат меморандум у ствари зидања нове судске зграде. Осим тога је депутација ишла министру-председнику Банфију и министру правде Ердељију, а уједно је отишла и министру финансија Лукачу, да га моли, да се вароши опрости 59.000 фор., што је заостало од зајма после 1849. год.

— Пишу нам из **Вуковара**: „Мило нам је, што можемо констатовати, до представе нашег народног позоришта теку заокругљено, складно и на велико задовољство и наше, па и стране публике, која већ почиње долазити у позориште. Штета само, што многе забаве јако сметају давању представа, па тако наше позориште неће имати оног материјалног успеха, као што га је досад у нас имало. Осим тога и велика, јако осетљива оскудица у новцу, много доприноси томе, да наш свет не може да долази у позориште онако, као што је то свикао био. Али наша вредна позоришна дружина не обзире се много на те неприлике, него врши свој задатак савесно, па још гледа, да нам растанак с њоме буде што тежи. Тако је на Сретеније појала у цркви о служби божјој, па је лепим, складним појањем својим освојила наш свет, који је цркву нашу напунио био. Одмах први дан после Сретенија давана је представа за децу: „Задужбина цара Лазара.“ На ту представу дошло је било до девет стотина деце из наших, римокатоличких и јеврејских школа, а била је и цела реалка са својим професорима и равнатељем. Милина је било видити како су та деца неданимице и нетрептимице слушала песме и гледала целу представу, а радост им је увећало и то, што је наш много уважени и врсни родољуб г. Алекса Пауновић платио улазницу за сву децу без разлике вере и народности. Да нам га Бог поживи још много и дуго на дику и поност целог нам народа српског! Хиљадили се такви Срби, у што већу славу и своју и нашу!“

— **Избор патрона и старатеља.** За патрона српске велике гимназије у Карловцима изабран је прошле недеље умировљени гимназијски управитељ Стеван Лазић, а за гимназијског старатеља Душан Милић, трговац у Карловцима.

— † **Митрополит Михаило.** Колико је покојни митрополит Михаило био ревностан архијереј, види се и из овога: — Митрополит Михаило је на Три Јерарха осетио инфлуенцу, али то га није могло одвратити, да у недељу 1. о. м. служи службу божју. Тога дана у подне давао је велик ручак и при ручку није се добро осећао. Сутра дан, на Сретење, опет је служио литургију у славу божју, и жалио се својој околини, да се не осећа добро. У уторак 3. о. м, имао је да рукоположи у придворној капели једнога свештеника и једнога ђакона. Придворно свештенство одвраћало га је од тога, али он вељаше: „Људи су већ дошли да их рукоположим, не ћу да одгађам и да их излажем трошковима.“ Онако болан он је са највећим напрезањем одслужио службу божју и извршио рукоположење. Беше толико изнемогао, да није могао из капеле сам отићи у своје одаје, него су га тамо одвели. Пао је одмах у кревет.

— **Упражњено место редарственог вође.** Пишу нам из Сентомаша: „Овде је упражњено место вође местног редарства са годишњом платом од 600 фор. Желети би било да се Срби, који су оваку службу отправљали, бивши подофицири или пак, који су код жандармерије служили, овоопштинском поглаварству јаве са својим молбеницама до 13. (25.) о. м. тим више, што се на двапута расписани стечај нико од Срба није јавио.“

— **Подизање хотела и лечилишта у Далмацији.** Наш свет највише похађа страна, скупа купатила, а међутим и у нашим крајевима има лепих, питомих места, у којима се човек може опоравити или разонодити. Далмација на пр. пуна је природних лепота, а и клима је у њој погодна. Једино, што је до сада одбијало свет од нашег Приморја, јесте недостатак у згодним хотелима и лечилиштима. Но сад се оснива једно друштво, које има намеру, да подиже хотеле и лечилишта у Далмацији. На скупштини утемељача овог друштва израђен је статут, по коме ће деоничка главница износити 500.000 фор. Та свота може бити повећана на 2.000,000 фор. Овим се подузећем намерава посредно и непосредно економско стање Далмације. Да ово друштво почива на солидној основи и да су код њега искључене спекулантске тежње, јамче имена људи у утемељачком одбору: као што су: Иван гроф Харах, кнез Ернест Виндиш-Грец, Карло гроф Ландскоронски, др. Гајо Булат, проф. др. Леополд витез Шретер. Одбор је издао леп српски проспект са сликама из Далмације, и ко га жели имати, нека се обрати на: Утемељачки одбор деоничког друштва за хотеле и лечилишта у Далмацији, Беч, I. Freiung 3. — Коме средства допуштају и ко има воље, нека се упише у ово друштво, које хоће да подигне лепу, али толико запуштену Далмацију.

— † **Сава Поповић.** Пишу нам из Срп. Падеја: „26. јануара о. г. преминуо је парох у Негославци Сава Поповић. Покојник беше најпре у Срп. Падеју годину дана администратор и тамо се за то кратко време показао и као свештеник и као човек, да је добар и похвале достојан. Своје свештеничке дужности је вршио савесно, а са народом је поступао као прави духовни отац. На глас о смрти поп-Савиној председник наше црквене општине, по договору с одбором, дао је покојника огласити и у доба укопа му звонити. У главној седници црк. скупштине, која је одржана после два дана, председник је по исцрљеном дневном реду известио о смрти нашег бившег свештеника, на што је цела скупштина устајањем и узвицима: „Слава му!“ одала почаст сени покојниковој. Затим је по једногласном закључку стављена у записник туга за покојником и решено, да се удовици изрази саучешће, и да се прве недеље после св. литургије одржи парастос, што је и учињено 1. фебруара у присуству силног народа. Тако се наша општина одужила сени свог доброг поп-Саве, чија ће лепа успомена остати трајна у нашем месту. Покојном поп-Сави беше тек 32 године, а шеста је година, како врши свештеничку службу. Год. 1893. је изабран за пароха у Негославци, где га је ево и смрт пре времена затекла. Вечан му спомен и лака црна земља?“

— **Ударање на српске школе у Босни.** Пишу нам из Босанског Петровца: „У нашему мјесту већ од неколико година постоји садањи црквени школски одбор, у коме су двојица најважнија фактора: Крецо председник и Симо Крстановић члан. Њих двојица под водством „родољубивог“ Пере Креце, (који нузгред нек је речено, пронесе од Варцар-Вакуфа до Лијевна хрватску тробојницу на грудима, (што су му и сами Мухамеданци брзојавно „честитали“) толико су се осилили, да општинском имовином управљају тако, да ни један члан наше општине не познаје право стање општине, шта више ни сами остали чланови одбора нити што знају, нити се за што питају, и ако су равни њима. Поред осталих „сјајних“ дјела њихових истиче се најновије, као круна свега — што нам хтједоше и једину нашу народну узданицу, — нашу српску школу затворити! Диктирањем са извјесног мјеста, предузеше нам оборити овај стуб на бранику нашег српског имена, како би се само што боље на извјесном мјесту препоручили. Ова намјера њихова изазвала је велику буру и негодовање у народу, која је већ образовао нарочити одбор, који ће да се у име народа бори са овим неродољубивим људима. Исти одбор управио је писмени позив дотичнима, да се има сазвати народна скупштина, на којој да се ријеши то преважно питање о опстанку наше школе, као и да се изабере нови одбор, који ће хтјети одговарати своме позиву. Но, и то бијаше узалуд. Дотична лица, потпомогнута са извјесне стране, мисле, да они ведре и облаче, те жеље народне просто игноришу. Тако је то кад имаду власт за леђима. Али опет народ неће остати при том; он ће се тужити и самој конзисторији, па да ако му се отуда што помогне, у што ми сумњамо; а не дао Бог, да се наше сумње обистине!

Заузимањем понекојих овдашњих родољубивих грађана одржасмо св. савску бесједу. До душе ту бијаше велике муке, јер поменута господа чињаху све и сва, да овај племенити рад осујете, па кад им то сасма не упали, а они на саму вечер св. Саве приредише сијело у кући њиног вође, тек да не буду на бесједи! Заиста лијеп поступак! Али тако се то ради, кад се продају начела за новац, када се истиче девиза „Сподоби господи цеп сеј.“ Хитам да вам ово јавим, да и ви знате шта се овамо ради. У своје вријеме јавићу вам се опет.“

— **Промена у српском посланству на Цетињу.** Генерал Јеврем Велимировић, изванредни посланик и опуномоћени министар краљевине Србије на Цетињу, отпутовао је у понедељак са Цетиња. У очи његова одласка била је у двору вечера у генералову почаст. При поласку дошао је кнез Мирко лично да га испрати. Такођер су га испратили сви његови пријатељи и поштоваоци, као и велики број народа. — Нови посланик српски, потпуковник Машин отпутовао је ономад на Цетиње.

— **Панчевачко српско црквено певачко друштво** приређује у суботу, 14. (26.) фебруара 1898., под управом свога хоровође, г. Мите Топаловића, у дворани код „Трубача“ беседу са игранком. Распоред: 1. Ив. пл. Зајц: „Слепац Марко“, мушки хор са баритон соло. 2. Бетовен: I. део F dur, сонате за виолину и гласовир, свирају г. Др. К. Алексић и гђа О. Алексићка. 3. П. Кранчевић: „Кад пролеће“, мешовити хор. 4. В. Блодек: 3. појава из опере „У студенцу“, певају гђца К. Атанацковићева, Љ. Барићева и гг. Б. Врговић и П. Кранчевић. 5. Ст. Мокрањац: „Песма са Косова“ мешовити хор. 6. Флотов: „Увод у оперу „Марта“, 7. А. Винтер: „Јадранско море“, мушки хор са пратњом гласовира.

Новости са стране.

— **Двор у Будимпешти.** У прошли понедељак је Њ. В. краљ стигао с целим двором у Будимпешту, где ће остати дуже времена. И надвојвода Отон с надвојвоткињом Маријом Јозефом дошао је у Будимпешту. У суботу беше у двору сјајан бал.

— **Јубиларна медаља за војску.** Поводом 50 годишњег владалачког јубилеја Њ. В. цара и краља Фрање Јосифа установиће се јубиларна медаља за целу војску нашу. Та медаља ће висити на црвеној траци и биће израђена као ратни знак за оне, који су учествовали у окупацији Босне и Херцеговине. Сви чланови оружане силе дужни су ту медаљу носити и у служби и ван службе. Том медаљом хоће да се изрази, да је владарев јубилеј уједно и слава војске, те ће се с тога поделити војницима заједничке војске и оба домобранства. Ратна управа наша спрема активним официрима и подофицирима изненађење: јубиларна година ће им се урачунати двоструко у службено време, као што се урачунава ратна година. Но то неће утицати на опште прилике у унапређењу. Овогодишњи јесењи аванзман ће међутим бити обилатији него иначе. Јануара 1899. биће сви кадети у резерви именовани за резервне потпоручнике. Поједине пуковније приредиће велике свечаности, чији ће се трошкови подмирити из заједничког војничког прорачуна, из прорачуна за домобранство, као и из добровољних прилога официрског кора.

— **Василије Верешчагин у Будимпешти.** Славни руски сликар Василије Верешчагин отворио је у угарској престоници изложбу својих новијих слика, којима је средиште цар Наполеон I. Верешчагин је реалиста, па је тај свој правац изразио и у овој серији својих слика. Досад су сликари, већином Французи (Месоње, Невиљ и др.), приказивали Наполеона на повратку му из Русије у његову традиционалном сивом војничком шињелу са типским шеширом на три ћошка. Заиста велико јунаштво и издржљивост на страшној руској цичи! Али Верешчагин је разбио ту легенду. Његова неумољива кичица износи нам силнога цара као обична бегунца, увијена у дебео и топли самур, а преко шубаре је још везао мараму. Колика разлика између таке слике и прилике и оног Наполеона, како га до сада сликаху на повратку његову са крвавих руских бојишта! Верешчагин се држи просте истине; на пр. на слици „Наполеон на узмицању“ иде освајач света пешице на челу свог генералног штаба, круши снег и гура ногом у страну мртва тела својих војника. — Будимпештанска штампа се врло повољно изражава и о сликама Верешч-

чагиновим и о самој личности руског уметника.

— **Двобој.** Дионисије Пазманди је у суботу имао двобој са италијанским глумцем Фалконијем због познате увреде, коју је Пазманди нанео италијанској уметници Тини ди Лоренцо. Услед повреде из једног пређашњег двобоја Пазманди није могао примити двобој на сабље. Зато је Фалкони добио право, да пуца на Пазмандија једаред са дистанције од десет корака. Али Фалконијеви сведоци нису примили тај услов и задовољили се двобојем на пиштоље са дистанције од 30 корака. Фалкони је први пуцао, али није погодио. Пазманди није пуцао. Противници се измирили; Пазманди је предао Фалконију писмо за Тину ди Лоренцо, у коме моли уметницу за опроштење. Али изгледа, да ова неће да опрости, јер је преко свог адвоката тужила Пазмандија суду због клевете и увреде части. —

У Бечу је у петак био сензационалан двобој. Противници беху принц Филип Саско-Кобург-Готски, зет белгијског краља и шура удове престолонаследниковице Стефаније, и гроф Матачић-Кеглевић, поручник у 13. уланском пуку. Двобој беше под врло тешким условима. Најпре су по двапут пуцали, и то поручник оба пута у ваздух, а принц Филип је нишанећи на свог противника испалио двапут пиштољ, али није погодио. Затим је настављен двобој сабљама и трајао је неколико минута. Принц Филип је добио ударац по десној руци, те се није могао даље туђи. Рана није тешка. Сведоци принца Филипа беху домобрански министар барон Фејервари и подмаршал гроф Вурмбрант, а поручникови два друга из његова пука. Противници се нису измирили.

— **Самоубиство једног поджупана.** У речици Изи код Мармарош-Сигета нашли су пре четири дана мртво тело мармарошког поджупана Коломана Кутке. Као узрок самоубиству овом наводи се то, што је Кутка уложио 108.000 фор. сиротињског новца у мармарошку народну банку, којој управитељ беше шура Куткин. Банка је пала, па је вел. жупан барон Рознер свалио одговорност односно кривицу на поджупана. Кутка беше богат човек — имао је око 200.000 фор. иметка и живео је у срећеним материјалним приликама.

— **Расуло у средње-америчким државама.** Лане је склопљен слободан државни савез између пет средњо-америчких држава: Гватемале, Хондураса, Сан-Салвадора, Никарагве и Костарике. Тај државни савез је већ уништен. Обе ове последње републике су у устанку, Хондурас су купили амерички милијонари, а у Гватемали су непријатељи убили председника Хозе Марију Рејна-Бариоса; то је политичко убиство. Рејну изабра 1892. год. војничка странка. Убијени председник беше образован човек, а главни град Гватемалу је знатно подигао и улепшао. Дана 15. марта о. г. истекао би Рејна-Бариосу шестогодишњи рок службовања, па како је знао, да га неће поново изабрати, прогласио се за диктатора. Услед тога јесенас букну устанак, који вођаше нећак председников Просперо Моралес. Било је више крвавих сукоба, али је 9. новембра 1897. мир повраћен. Убијени Бариос тежио је, да оствари железничку везу између Атланског и Тихог Океја.

НОВИЈЕ.

Беч, 8. фебруара. Министар-председник Гауч је синоћ отпутовао у Будимпешту.

Петроград, 8. фебруара. На пролеће ће се спустити у море две нове оклопнице, које ће се доделити балтичкој флоти. У овдашњој радионици бродова ће се почети градити једна нова крсташица, која ће бити највећа од свих досадашњих руских убојних бродова.

ТЕЛЕГРАМИ
уредништву „Браника“.

† Митрополит Михаило.

Београд, 8. фебруара. (Од нашега нарочитог извештача.) Данас су свечано сахрањени посмртни остаци Митрополита Михаила. Погреб је испао величанствено, сходно високоме рангу и големим заслугама великога покојника. Последњих дана свет је у недогледним масама врвио у саборну цркву, да још последњи пут види и целива свога Митропилита. Јутрос у осам сахата почела је у саборној цркви архијерејска литургија. Цела је црква била застрта црнилом. На сред цркве лежао је богато украшен катафалк с телом Митрополитовим, на који су положени силни скупоцени венци и око њега су чували стражу коњаници београдских ескадрона. Краљ Александар стајао је испред свога стола; Митрополитов сто био је застрт црнилом. Ниже стола стајао је заступник руског цара, Некљудов, за њим генерал Белимарковић, па министри и сви великодостојници Краљевине. С леве стране беху заступници свију страних држава у великој гали, и виши официри, сви у гали, са краљем Миланом на челу. Остали део цркве заузеле су депутације, преставници друштава и одлични гости са стране. Око цркве био је упарађен цео београдски гарнизон, сви родови оружја са војним музикама. Појало је певачко друштво „Станковић“ складно и умилно.

После литургије почело је опело, на коме су чиноначалствовали епископи: Мелентије, Иноћентије, Димитрије и Никанор, митроносни Архимандрит Нићифор Дучић са сто и тридесет свештеника и ђакона, међу којима опазисмо руског проту Кардасијевића, изасланство Патријарха Георгија, ректора Вучковића и проту Јеремића.

Епископ Нишки Иноћентије држао је лепу беседу. За тим је приступио краљ Александар да последњи пут целива Митрополита, а то су учинили и сви присутни у цркви. Особито је дирљив моменат био, када је изасланик руског цара клекао пред мртвачки сандук, и када се стари генерал Белимарковић опраштао са својим верним пријатељем плачући.

После тога узели су епископи и највећи великодостојници земаљски скрињу са телом Митрополитовим, те изнели из цркве. Војска је одавала почаст, а министар просвете Андра Ђорђевић држао је диван говор, у коме је славио Митрополита Михаила. За тим је тело обнесено око цркве, па је ректор богословије Илић држао говор, и онда је тело унесено у цркву, где је погребено преко пута од гроба кнеза Михаила. Звона су звонила, војне музике свирале, а пешадија и артиљерија громким пуцањем испратише на онај свет славнога Митрополита. Умукле су и песме црквене, и само се још чуо плач и виделе сузе...

После погреба био је, по жељи покојнога Митрополита, свечан ручак у Митрополији, на који је позвано било 150 гостију. У великој сали за главним столом седели су Архијереји, заступник руског цара, активни министри, неколико највиших великодостојника и гости из Новог Сада: Арса Пајевић и др. Бранислав Станојевић. Епископ Мелентије напио је у језгровитоме говору успомени Митрополитовој, а тако и Панта Срећковић.

Из свију словенских, а особито српских крајева стигло је безброј изјава саучешћа; особито је значајна изјава саучешћа од Победоносцева. Београдске новине истичу и брзојав дра Полита. Министарство ће издати велику споменицу о Митрополиту, а архимандрит Дучић ради биографију Митрополитову за Академију Наука. Свештенство ће му подићи надгробни споменик код цркве, у вредности од 10,000 динара, а влада основати музеј од његових драгоцености.

Имање своје, у вредности од 150.000 динара, оставио је Митрополит на просветне цељи. За насљедника му на митрополитској столици има највише изгледа епископ Иноћентије.

Цео Београд окићен је црним заставама, на многим местима изложене су и слике Митрополитове. Жалост је искрена и свеопшта. У допису опширније.

* * *

Будимпешта, 9. фебруара. Аустријски министар-председнтк барон Гауч примљен је јуче од Његовог Величанства у засебној аудијенцији. После подне се Гауч вратио у Беч. Његово бављење овде било је у свези само са унутрашњим приликама аустријским.

Будимпешта, 9. фебруара. Надвојвода Отон и супруга му отпутовали су јуче у Беч.

Будимпешта, 9. фебруара. У Градишту и Удини беше јуче јаког земљотреса.

Беч, 9. фебруара. Стање оболеле принцезе Клементине Саско-Кобургске још је једнако врло опасно.

Париз, 9. фебруара. Већина овдашњих листова пише, да је расправа у Золиној парници пооштрила пораз Золиних присталица. Сад нема сумње, да ће Зола бити осуђен. — Јуче је приређен антисемитски митинг. Алжирски антисемит Режи држао је предавање. Заступник Милвоа рекао је, да антисемитизам није верско, већ народно питање. Митинг је затим приредио велике овације Рошфору, који ће кроз који дан ићи у затвор, да издржи казну. Уз узвике: „Доле са Золом и Чивутима!“ отишли су учесници пред Пантеон. Полиција је морала посредовати и петорицу је ухапсила.

Трговина.

Нови Сад, 9. фебруара 1898.

Цене су биле: жито прве каквоће 12 ф. 10 н., друге каквоће. 11 ф 50—60 н., зоб 5 фор. 30— н., јечам 5 фор. 30— н., кукуруз стари 5 ф. 30 — — н., кукуруз нови окрљен 4 ф. 80—90 н. пасуљ бели 7 ф. 20 — н, жути 6 ф. 80— н., проја 3 ф. 80 н, репица 8 ф. Све од 100 кгр.

—

Течај вредности новаца на берзи у Будим-Пешти 9. фебруара 1898.

Ц. кр. дукати (нови)	5 ф. 63 н.
„ „ „ (стари)	5 ф. 67 н.
Дукати од 20 франака	9 ф. 53_5 н.

ОГЛАСИ.

Стечај.

Општина Шабачка има упражњено место једног лекара општинског

Лекар мора бити доктор целокупног лекарства, или медицине.

Првенство имају Срби по народности.

Плата је годишња 3000 дин., а остали услови биће обухваћени уговором.

Рок је пријаве са пошиљањем документа — дипломе до 23. фебруара тек. год.

Од суда општине Шабачке, 2. фебруара 1898. год. № 1100 Шабац. 35 2—3

Један чиновник

великог индустријског предузећа у Србији, 50 год. стар, Србин,

ЖЕЛИ СЕ ОЖЕНИТИ 36 1—2

удовицом од 30—35 год. главни услов добро васпитање и добра домаћица — са нешто мираза.

Понуде евентуално са фотографијом молим на администрацију овога листа под Г. Ј. упутити уз прилог поштанских марака.

За дискрецију јамчим мојом чашћу!

Најновији и најбољи је

ЕДИСОН

цигаретнпапир и хилзна,

која све досадање фабрикате у каквоћи и финоћи надмашује. 307 26—30

ПОЗИВ*)

на

ШЕСТУ РЕДОВНУ ГЛАВНУ СКУПШТИНУ

Прве сентомашке штедионице

деоничарског друштва

која ће се 4 марта п. р. к. у 2 часа после подне у штедионичким просторијама одржати.

33 3—3

ДНЕВНИ РЕД:

1. Поднашање билансије и извештај управе о раду завода у г. 1897.
2. Извештај надзорног одбора.
3. Давање опроснице управи и надзорном одбору.
4. Донашање одлуке у погледу поделе чисте добити.
5. Промена некојих §. §. заводских правила.
6. Почем је у смислу 19 §. наших правила рок од 3. год. званичног службовања управног одбора истекао, нов избор управног одбора.
7. Установљење чиновничке плате.
8. Избор 3 члана за оверовљење записника.

У Сентомашу, 10. фебруара 1898. год.

УПРАВА.

*) §. 14. заводских правила. На главној скупштини учествују сви они деоничари, који имају једну или више деоница, који су као власници деоница најмање 30 дана пре те главне скупштине у деоничарску књигу уведени и који су најмање 8 дана пред гл. скупштину своје деонице са недоспелим купонима заједно у заводу депоновали.

РАЧУН ИЗРАВНАЊА

ИМАЊЕ	фор.	нов.	ДУГ		фор.	нов.
Благајна (готовина)	10790	43	Деоничка главница		50000	—
Обвезнице	108965	—	Улог по 5%	186650 ф. 53 н.		
Прима менице	187743	60	Упл. камата 5%	8189 ф. 16 н.	194839	69
Хипотекарни зајмови	27524	69	Улог по 4%	37512 ф. 86 н.		
Папири од вредности	850	—	Углави. камата 4%	423 ф. 65 н.	37936	51
Намештај	530	—	Резервни фонд		8078	42
Разни дужници	3038	96	Реесконт		38310	—
			Неподигнута дивиденда од г. 1895.		4	—
			Неподигнута дивиденда од г. 1896.		68	—
			Преносне камате		1760	—
			Разни поверioци		602	50
			Чиста добит		7843	56
	339442	68			339442	68

У Сентомашу, 31. децембра 1897. год.

Прва сентомашка штедионица деоничарско друштво:

Лазар К. Манојловић с. р. књиговођа. — Лазар Дунђерски с. р. председник — А. Георгиевић с. р. управитељ — Ника Н. Николић с. р. благајник.

Прегледали, са главним и споредним књигама сравнили и у свему за тачно и сагласно нашли.

НАДЗОРНИЦИ:

Адам Николић с. р. — Павле Коњовић с. р. — Тоша Јанковић с. р.

РАЧУН ГУБИТКА И ДОБИТКА

ГУБИТАК	фор.	нов.	ДОБИТАК	фор.	нов.
Чиновничке плате	2899	26	Камата на менице и обвезнице . .	14195	—
Испл. камата на улоге	1087	48	Камата на хипотеке	1809	—
Трошак	1256	10			
Државни порез	1163	03			
Општински прирез	423	77			
Провизија	76	47			
Станарина	220	—			
Трг. коморска пристојба	26	23			
10% Отпис намештаја	57	54			
Доходарина	950	56			
Чиста добит	7843	56			
	16004	—		16004	—

У Сентомашу, 31. децембра 1897. год.

Прва сентомашка штедионица деоничарско друштво:

Лазар К. Манојловић с. р. књиговођа. — Лазар Дунђерски с. р. председник. — А. Георгиевић с. р. управитељ. — Ника Н. Николић с. р. благајник.

Прегледали, са главним и споредним књигама сравнили и у свему за тачно и сагласно нашли.

НАДЗОРНИЦИ:

Адам Николић с. р. — Павле Коњовић с. р. — Тоша Јанковић с. р.

Власник и издавалац: Дружина Браника. — Одговорни уредник Јанко Перић. — Штампарија Браће М. Поповића у Новом Саду.